

Μάθημα/Τάξη:	Αρχαία Ελληνικά Β' Λυκείου
Κεφάλαιο:	
Ονοματεπώνυμο Μαθητή:	
Ημερομηνία:	
Επιδιωκόμενος Στόχος:	75/100

Υπέρ Μαντιθέου 9-12

μὲν τοίνυν αὐτῆς τῆς αἰτίας οὐκ οἶδ' ὅ,τι δεῖ πλείω λέγειν· δοκεῖ δέ μοι, ὦ βουλή, ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἀγῶσι περὶ αὐτῶν μόνων τῶν κατηγορημένων προσήκειν ἀπολογεῖσθαι, ἐν δὲ ταῖς δοκιμασίαις δίκαιον εἶναι παντὸς τοῦ βίου λόγον διδόναι. Δέομαι οὖν ὑμῶν μετ' εὐνοίας ἀκροάσασθαι μου. Ποιήσομαι δὲ τὴν ἀπολογία ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων.

Ἐγὼ γὰρ πρῶτον μὲν, οὐσίας μοι οὐ πολλῆς καταλειφθείσης διὰ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς τοῦ πατρὸς καὶ τὰς τῆς πόλεως, δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα ἐπιδοῦς τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρᾳ, πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως ἐνειμάμην ὥστε ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶων, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας οὕτως βεβίωκα ὥστε μηδεπώποτε μοι μηδὲ πρὸς ἓνα μηδὲν ἔγκλημα γενέσθαι.

καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτως διώκηκα· περὶ δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον ἠγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπεικειας, ὅτι τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους ἢ περὶ τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, πάντας αὐτοὺς ὄψεσθέ μοι διαφόρους ὄντας, καὶ πλείστα τούτους περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους. Καίτοι δῆλον ὅτι, εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν, οὐκ ἂν τοιαύτην γνώμην εἶχον περὶ ἐμοῦ.

Ἔτι δέ, ὦ βουλή, οὐδεὶς ἂν ἀποδείξει περὶ ἐμοῦ δύναίτο οὔτε δίκην αἰσχρὰν οὔτε γραφὴν οὔτε εἰσαγγελίαν γεγεννημένην· καίτοι ὄρᾳτε ἑτέρους πολλάκις εἰς τοιοῦτους ἀγῶνας καθεστηκότας.

Παρατηρήσεις

A. Να απαντήσετε στις παρακάτω ερωτήσεις με Σ σε όσες θεωρείτε σωστές και με Λ για όσες θεωρείτε λανθασμένες και να τις αιτιολογήσετε με φράσεις από τα κείμενα.

- I. Ο Μαντίθεος αδυνατούσε να προικίσει τις αδελφές του.

- II. Η συμπεριφορά του Αθηναίου πολίτη, όχι μόνο στη δημόσια αλλά και στην ιδιωτική ζωή, έπαιζε καθοριστικό ρόλο στη δοκιμασία και στην ανάληψη ενός δημοσίου αξιώματος
- III. Η πατρική περιουσία του Μαντίθεου μοιράστηκε με τρόπο που να μην αδικείται ο αδελφός του Μαντίθεου.
- IV. Οι νέοι της εποχής του Μαντίθεου έχουν διαφορετικές ασχολίες από αυτόν
- V. Πολλοί αθηναίοι της εποχής εμπλέκονταν σε δικαστικές διαμάχες.

Μονάδες 10

B1. Να αποδοθεί το νοηματικό περιεχόμενο των όρων: γραφήν, δίκην.

Μονάδες 10

B2. Να παρουσιάσετε τα επιχειρήματα του τμήματος «περὶ δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον ἡγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπιεικειᾶς,.....οὔτε γραφήν οὔτε εἰσαγγελίαν γεγεννημένην» και να τα αξιολογήσετε.

Μονάδες 10

B3. Να διευκρινίσετε αν οι κάτωθι προτάσεις είναι ορθές ή όχι :

- Η ρητορική τέχνη δεν έχει σχέση με το έμφυτο τάλαντο των ανθρώπων
- Εκπρόσωπος της ρητορικής τέχνης στην Αθήνα ήταν ο Πλάτωνας και πολέμιος ο Ισοκράτης
- Οι συμβουλευτικοί λόγοι εκφωνούνταν στην Εκκλησία του Δήμου
- Κύριος εκπρόσωπος των δικανικών λόγων ήταν ο Δημοσθένης
- Η “πίστις” των ρητορικών λόγων διακρίνεται στις έντεχνες και άτεχνες αποδείξεις

Μονάδες 10

B4α. Να δοθούν ομόρριζα της αρχαίας ή της νέας ελληνικής για τις λέξεις: ούσιας, συμφοράς, ένειμάμην, ἔγκλημα, καθεστηκότας.

Μονάδες 5

B4α. Να δοθεί ένα ομόρριζο της αρχαίας ελληνικής από τα παραπάνω αποσπάσματα για τις παρακάτω λέξεις: ειδησεογραφία, οικοσύστημα, αρτοποιός, παντοκρατορία, κοινόχρηστος.

Μονάδες 5

B5. " ὅτι τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους ἢ περὶ τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, πάντας αὐτοὺς ὄψεσθέ μοι διαφόρους ὄντας, "Να συγκρίνετε το παραπάνω απόσπασμα με το κείμενο που ακολουθεί. Ποια ήταν η

συμπεριφορά των νέων που κατηγορούν τον Μαντίθεο; Ποια συμπεριφορά πρέπει να έχουν οι νέοι σύμφωνα με το απόσπασμα του Ισοκράτη; ο Μαντίθεος ποια συμπεριφορά υιοθετούσε;

Οι κακές συνήθειες της νεαρών Αθηναίων.

Γι' αυτό δεν σύχναζαν οι νέοι σε μέρη τυχερών παιχνιδιών, ούτε σε χαμαιτυπεία με αυλητρίδες, ούτε σε συγκεντρώσεις τέτοιου είδους όπου σήμερα περνούν την ημέρα τους, αλλά αφοσιώνονταν στις ασχολίες στις οποίες είχαν ταχθεί, όπου θαύμαζαν και ζήλευαν όσους πρώτευαν σ' αυτά. Τόσο πολύ απέφευγαν την αγορά, ώστε, και αν καμιά φορά αναγκάζονταν να περάσουν μέσα από αυτήν, όλοι έβλεπαν ότι το έκαναν με πολλή συστολή και σωφροσύνη. Το να αντιμιλούν στους μεγαλύτερους ή να τους κοροϊδεύουν το θεωρούσαν φοβερότερο από όσο φοβερό θεωρείται σήμερα η ανάρμοστη συμπεριφορά προς τους γονείς. Κανένας, ούτε καν καλός υπηρέτης, θα τολμούσε να φάει ή να πιει ποτό σε καπηλειό· γιατί φρόντιζαν να είναι σεμνοί και να μη βωμολοχούν. Ακόμη, αυτούς που αστειεύονταν και είχαν κάποια ικανότητα να κοροϊδεύουν, όσους σήμερα αποκαλούν ευφυείς, εκείνοι τους θεωρούσαν ανόητους. Κανείς ας μη νομίσει ότι διάκειμαι δυσμενώς προς όσους είναι σε νεαρή ηλικία. Γιατί δεν τους θεωρώ υπεύθυνους για όσα συμβαίνουν· εξάλλου, γνωρίζω καλά ότι οι περισσότεροι από αυτούς είναι ελάχιστα ευχαριστημένοι με αυτή την κατάσταση, η οποία τους επιτρέπει να επιδίδονται σ' αυτές τις ακολασίες. Γι' αυτό δεν θα είχα καμιά δικαιολογία να κατηγορά αυτούς· πολύ πιο δίκαιο θα ήταν να καταφέρομαι εναντίον εκείνων που κυβέρνησαν την πόλη λίγο πιο μπροστά από μας.

Ίσοκράτης, Άρεοπαγητικός, 48-50

(μονάδες 10)

B. ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ξενοφώντας, Κύρου Άνάβαση 3,2 10-11

Μετά τη δολοφονία κορυφαίων αξιωματικών των Μυρίων από τον Τισσαφέρνη εκλέχτηκαν νέοι, μεταξύ των οποίων και ο Ξενοφώντας και με τις ομιλίες τους προσπάθησαν να ενθαρρύνουν τον στρατό για να ριχτεί στην τελική μάχη εναντίον των βαρβάρων. Ο Ξενοφώντας στον λόγο του αναφέρεται στη βοήθεια των θεών προς το ελληνικό στράτευμα και την αντίθεσή τους στους εχθρούς τους.

[3.2.10] Ἐτύγχανον λέγων ὅτι πολλαὶ καὶ καλαὶ ἐλπίδες ἡμῖν εἶεν σωτηρίας. πρῶτον μὲν γὰρ ἡμεῖς μὲν ἐμπεδοῦμεν τοὺς τῶν θεῶν ὄρκους, οἱ δὲ πολέμιοι ἐπιωρκήκασί τε καὶ τὰς σπονδὰς παρὰ τοὺς ὄρκους λελύκασιν. οὕτω δ' ἐχόντων εἰκὸς τοῖς μὲν πολεμίοις ἐναντίους εἶναι τοὺς θεοὺς, ἡμῖν δὲ συμμάχους, οἵπερ ἱκανοὶ εἶσι καὶ τοὺς μεγάλους ταχὺ μικροὺς ποιεῖν καὶ τοὺς μικροὺς κἂν ἐν δεινοῖς ὤσι σώζειν εὐπετῶς, ὅταν βούλωνται.

[3.2.11] ἔπειτα δὲ ἀναμνήσω γὰρ ὑμᾶς καὶ τοὺς τῶν προγόνων τῶν ἡμετέρων κινδύνους, ἵνα εἰδῆτε ὡς ἀγαθοῖς τε ὑμῖν προσήκει εἶναι σῶζονται τε σὺν τοῖς θεοῖς καὶ ἐκ πάνου δεινῶν οἱ ἀγαθοί. ἐλθόντων μὲν γὰρ Περσῶν καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς παμπληθεῖ στόλῳ ὡς ἀφανιούντων τὰς Ἀθήνας, ὑποστῆναι αὐτοὶ Ἀθηναῖοι τολμήσαντες ἐνίκησαν αὐτούς.

Λεξιλόγιο ἐμπεδῶ = τηρῶ, εφαρμόζω εὐπετῶς = εὐκόλα προσήκει = ταιριάζει ὑφίσταμαι = αντιμετωπίζω

- i. Να μεταφραστεί η παράγραφος [3.2.11]. Μονάδες 10
- ii. Για ποιον λόγο οι θεοὶ υποστηρίζουν το ελληνικό εκστρατευτικό σώμα; Τι μπορούν να προσφέρουν με τη βοήθειά τους; Μονάδες 10
- iii.
 - α) Να βρεθούν 2 τύποι παρακειμένου στο πρώτο απόσπασμα και να δοθεί ο παρατατικός τους. Μονάδες 3
 - β) Στο δεύτερο απόσπασμα να βρεθεί ένας τύπος αορίστου β' και να γίνει εγκλιτική αντικατάσταση στο β' ενικό στον ίδιο χρόνο και φωνή Μονάδες 3
 - γ) Να δοθούν οι ζητούμενοι γραμματικοί τύποι:
 1. ἐλπίδες: ονομαστική ενικού
 2. τὰς σπονδάς: δοτική ενικού
 3. σύμμαχοι: δοτική πληθυντικού θηλυκού γένους
 4. τῶν προγόνων: ἴδια πτώση στον ἄλλο αριθμόΜονάδες 4

α) Να αναγνωριστούν συντακτικά:

καλαῖ

τὰς σπονδάς

τοῖς πολεμίοις

τῶν προγόνων

ὑμῖν

σὺν αὐτοῖς

Μονάδες 6

β) Να βρεῖτε και να χαρακτηρίσετε ως προς το εἶδος ὅλες τις προτάσεις του χωρίου «οὔτω δ' ἔχόντων ... ὅταν βούλωνται». Μονάδες 4